

บทที่ 1

บทนำ

1.1 วัตถุประสงค์

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำการสำรวจธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ พ.ศ. 2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ ได้แก่ จำนวน ประเภทและขนาดของสถานประกอบการธุรกิจ จำนวนคนทำงาน ลูกจ้างและค่าตอบแทนแรงงาน มูลค่าซื้อสินค้าเพื่อการจำหน่ายหรือให้บริการ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน รายรับ สินค้าคงเหลือต้นปี และปลายปี และมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของสถานประกอบการ เป็นต้น ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐในการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศ และสำหรับภาคเอกชนใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนและการขยายกิจการ ทั้งในระดับภาค และระดับประเทศ

1.2 ขอบข่ายและคุ่มรวมของการสำรวจ

สถานประกอบการที่อยู่ในขอบข่ายและคุ่มรวมของการสำรวจนี้ ได้แก่ สถานประกอบการธุรกิจที่มีคนทำงานตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป ซึ่งตั้งอยู่ในเขตเทศบาล เมืองพัทยาและนอกเขตเทศบาล เฉพาะที่มีรูปแบบการบริหารงานเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทั่วประเทศ และดำเนินธุรกิจตามการจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจทุกประเภทตามมาตรฐานสากล (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities : ISIC Rev.3) ประเภท G, H, K และ O ซึ่งมีการจำแนกรหัสหมวด และหมู่ย่อยธุรกิจดังนี้

หมวด ได้แก่ กลุ่มที่ใหญ่ที่สุดในการจัดประเภทธุรกิจ ใช้แทนด้วยเลขรหัส 2 ตัว คือ 50-52 55 70-74 92 -93 รวม 11 หมวด

หมู่ย่อย ได้แก่ กลุ่มประเภทธุรกิจซึ่งแบ่งย่อยเล็กที่สุดโดยใช้แทนด้วยเลขรหัส 4 ตัว ในการสำรวจครั้งนี้ได้รวมบางหมู่ย่อยเข้าไว้ด้วยกันเหลือจำนวนที่จะเสนอผล 53 หมู่ย่อยจากจำนวนทั้งสิ้น 73 หมู่ย่อย

1.3 คาบเวลาอ้างอิง

ข้อมูล que เก็บรวบรวมเป็นข้อมูลการดำเนินกิจการของสถานประกอบการ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2544

1.4 แนวคิดและคำนิยาม

1) สถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ

หมายถึง สถานประกอบการที่ดำเนินกิจการหลักเกี่ยวกับการขายส่ง ขายปลีกสินค้า ขายอาหารที่เตรียมไว้สำหรับบริโภคและการอำนวยความสะดวกในเรื่องที่พักอาศัย รวมทั้งการดำเนินกิจการเกี่ยวกับการให้เช่า และการจัดการด้านอสังหาริมทรัพย์ บริการด้านธุรกิจ และธุรกิจอื่น ๆ

2) รูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย

(1) ส่วนบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนที่ไม่เป็นนิติบุคคล หมายถึง สถานประกอบการที่มีเจ้าของเป็นบุคคลธรรมดา คนเดียวหรือหลายคนรวมกัน และให้หมายรวมถึงห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลด้วย

(2) *ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด* หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นโดยคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป รวมทุนกันเพื่อประกอบธุรกิจและรับผิดชอบร่วมกัน โดยการจดทะเบียนตามกฎหมาย

(3) *บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด*

บริษัทจำกัด หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งโดยผู้ริเริ่มคณะหนึ่งและได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย โดยต้องมีผู้ริเริ่มก่อตั้ง ตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป

บริษัทมหาชนจำกัด หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นโดยการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท การควบบริษัท หรือการแปรสภาพบริษัท และมีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยมีผู้ริเริ่มก่อตั้งตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป

(4) *ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ* หมายถึง สถานประกอบการที่รัฐบาลเป็นเจ้าของหรือมีทุนอยู่ด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของทุนทั้งหมด

(5) *สหกรณ์* หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นในรูปของสหกรณ์ และจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยมีคณะผู้ก่อตั้งไม่น้อยกว่า 10 คน

(6) *รูปแบบอื่น ๆ* หมายถึง รูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมายในลักษณะอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวแล้ว เช่น จัดตั้งในรูปสมาคมหรือสโมสร

3) รูปแบบการจัดตั้งทางเศรษฐกิจ

(1) *สำนักงานแห่งเดียว* หมายถึง สถานประกอบการที่ไม่มีหน่วยงานย่อยหรือ สาขาอื่นใด และไม่เป็นหน่วยงานย่อยหรือสาขาของสถานประกอบการอื่น

(2) *สำนักงานใหญ่* หมายถึง สถานประกอบการที่เป็นเจ้าของ และควบคุมกิจการของสถานประกอบการอื่นที่เป็นสำนักงานสาขาหรือหน่วยงานย่อย

(3) *สำนักงานสาขา* หมายถึง สถานประกอบการที่เป็นสาขา หรือหน่วยงานย่อยของสถานประกอบการอื่นที่เป็นสำนักงานใหญ่

4) คนทำงาน

หมายถึง ผู้ที่ทำงานในสถานประกอบการหรือทำงานให้กับสถานประกอบการ รวมเจ้าของหรือหุ้นส่วนที่ทำงานให้กับสถานประกอบการ ผู้ช่วยธุรกิจของครัวเรือน คนทำงานของสถานประกอบการที่ไปปฏิบัติงานประจำนอกสถานที่ เช่น พนักงานขาย เจ้าหน้าที่ติดตั้งซ่อมแซมและบำรุง (คนทำงาน **ไม่รวม** ผู้บริหารหรือผู้ถือหุ้นที่ได้รับเบี้ยประชุมเป็นครั้งคราว คนทำงานของสถานประกอบการอื่นที่มาปฏิบัติงานประจำที่สถานประกอบการแห่งนี้ และคนทำงานที่มาปฏิบัติงานไปทำที่บ้าน)

คนทำงานแบ่งออกเป็น

(1) *คนทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้าง เงินเดือน*

หมายถึง เจ้าของกิจการหรือหุ้นส่วนที่ทำงานให้สถานประกอบการ โดยไม่ได้รับค่าจ้างเงินเดือน และผู้ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนของเจ้าของกิจการหรือหุ้นส่วน หรือบุคคลอื่นที่ทำงานให้กับสถานประกอบการอย่างน้อยสัปดาห์ละ 20 ชั่วโมง โดยไม่ได้รับค่าจ้าง เงินเดือนเป็นประจำ

(2) *ลูกจ้าง*

หมายถึง ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการขายสินค้าหรือบริการและดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานประกอบการ โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำ เช่น พนักงานขาย เสมียน พนักงานบัญชี

5) ค่าตอบแทนแรงงาน

(1) ค่าจ้าง เงินเดือน

หมายถึง เงินที่นายจ้างหรือสถานประกอบการจ่ายให้ลูกจ้าง ในระหว่างเดือน มกราคม - ธันวาคม 2544 ตามข้อตกลงการจ้างแรงงาน โดยอาจจ่ายตามเงื่อนไขของระยะเวลา หรือจ่ายตาม ปริมาณงาน

(2) ค่าล่วงเวลา โบนัส เงินรางวัลพิเศษ เงินเพิ่มค่าครองชีพ ค่านายหน้า

หมายถึง เงินนอกเหนือจากค่าจ้างเงินเดือนที่สถานประกอบการจ่ายให้แก่ลูกจ้าง เป็นค่าตอบแทนในการทำงาน

(3) สวัสดิการและผลประโยชน์ตอบแทน

หมายถึง ผลประโยชน์ตอบแทนแรงงานที่นายจ้างหรือสถานประกอบการจ่ายหรือ บริการให้แก่ลูกจ้าง ได้แก่ ค่าตอบแทนแรงงานที่จ่ายเป็นสิ่งของหรือบริการ และสวัสดิการที่นายจ้างจัดหาหรือ บริการลูกจ้าง เช่น อาหาร เครื่องดื่ม บ้านพักคนงาน ค่าเช่าบ้าน ค่าซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ค่ารักษาพยาบาล บริการดูแลบุตร พาหนะรับส่งมาทำงาน บันเทิงหรือสันทนาการต่าง ๆ การจ่ายอาจจะจ่ายเป็นตัวเงินหรือไม่ก็ได้

(4) เงินที่สถานประกอบการจ่ายสมทบเข้ากองทุนเพื่อการประกันสังคม

หมายถึง เงินที่สถานประกอบการจ่ายสมทบเข้ากองทุนเพื่อการประกันสังคมทั้งของ รัฐบาลและเอกชน เพื่อมิให้ลูกจ้างได้รับความเดือดร้อนเมื่อต้องขาดรายได้ไปบางส่วนหรือ ทั้งหมด อัน เนื่องมาจากการเจ็บป่วย หรือประสบอันตรายทั้งในและนอกเวลาทำงาน การคลอดบุตร ทูพพลภาพ การว่างงาน ชราภาพ และเสียชีวิต เงินดังกล่าว ได้แก่ เงินสมทบกองทุนการประกันสังคม กองทุนเงิน ทดแทน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การประกันสุขภาพ เป็นต้น

6) ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น

หมายถึง ค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้นที่สถานประกอบการใช้จ่ายไปในการดำเนินงานในระหว่าง มกราคม ถึง ธันวาคม 2544 ซึ่งประกอบด้วย

(1) ค่าซื้อสินค้าเพื่อการจำหน่ายและหรือให้บริการ

หมายถึง มูลค่าซื้อสินค้าหรือวัสดุประกอบ รวมค่าภาษีต่าง ๆ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการจัดซื้อสินค้า

(2) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการดำเนินกิจการ

หมายถึง ค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากค่าซื้อสินค้าเพื่อการจำหน่ายและหรือให้บริการ และค่าตอบแทนแรงงาน ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการดำเนินกิจการ ได้แก่ ค่าเช่าที่ดิน อาคาร ยานพาหนะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ ค่าซ่อมแซมสินทรัพย์ถาวร ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าภาษีอื่น ๆ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าไปรษณีย์โทรเลข ค่าโทรศัพท์ ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ค่าทำบัญชี ค่าดอกเบี้ยจ่าย ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนฯ หนี้สูญ ค่าโฆษณา ค่าเบี้ยประกันภัย เป็นต้น

7) มูลค่าสินค้าและวัสดุประกอบคงเหลือ

หมายถึง มูลค่าสินค้าและวัสดุประกอบต่าง ๆ ของสถานประกอบการ ที่ยังคงเหลืออยู่ โดย ไม่คำนึงว่าจะเก็บอยู่ ณ ที่ใดก็ตาม

(1) มูลค่าสินค้าและวัสดุประกอบคงเหลือต้นปี หมายถึง มูลค่าของสินค้าและวัสดุประกอบที่ เหลือมาจากปีก่อน เมื่อ 1 มกราคม 2544

(2) มูลค่าสินค้าและวัสดุประกอบคงเหลือปลายปี หมายถึง มูลค่าของสินค้าและวัสดุประกอบที่เหลืออยู่ เมื่อ 31 ธันวาคม 2544

8) ส่วนเปลี่ยนแปลงของสินค้าและวัสดุประกอบคงเหลือ

หมายถึง มูลค่าของผลต่างระหว่างสินค้า และวัสดุประกอบคงเหลือปลายปี และต้นปี 2544 (มูลค่าปลายปี - มูลค่าต้นปี)

9) รายรับทั้งสิ้นของสถานประกอบการ

หมายถึง จำนวนเงินทั้งสิ้นที่ได้จากการประกอบธุรกิจในรอบปี 2544 เช่น รายรับจากการขายสินค้า รายรับจากการประกอบธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร รายรับจากการให้บริการและค่านายหน้า โดยไม่คำนึงถึงเวลาหรือวิธีการชำระเงินจากผู้ซื้อ ทั้งนี้รวมถึงมูลค่าขายจากการให้เช่าซื้อและการขายผ่อนชำระ และการขายสินค้าที่นำไปฝากให้สถานประกอบการอื่นขายด้วย นอกจากนี้ยังหมายถึงรายรับจากการ ให้เช่าสินทรัพย์ถาวร เงินปันผลรับ ดอกเบี้ยรับ กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนฯ และอื่น ๆ ทั้งนี้ไม่รวมค่าขาย สินค้าที่สถานประกอบการอื่นนำมาฝากขาย และส่วนลดที่สถานประกอบการลดให้แก่ ผู้ซื้อ หรือผู้ให้บริการ

10) มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ถาวร

หมายถึง มูลค่าสุทธิของสินทรัพย์ถาวรตามบัญชี เมื่อได้หักค่าเสื่อมราคา ค่าสึกหรอตามระยะเวลาการใช้งานจนถึงวันสิ้นงวดบัญชีปี 2544 หรือ 31 ธันวาคม 2544 สินทรัพย์ถาวร ได้แก่ ที่ดิน อาคาร เครื่องจักร และเครื่องมือ ยานพาหนะ เครื่องใช้สำนักงาน เป็นต้น มูลค่าสินทรัพย์ถาวรรวมถึงมูลค่าการต่อเติมดัดแปลง และปรับปรุงในระหว่างปี เพื่อยืดอายุการใช้งาน หรือเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

11) ส่วนเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินทรัพย์ถาวร

หมายถึง ผลต่างของมูลค่าสินทรัพย์ถาวรต้นงวด และมูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่ซื้อหรือผลิต ขึ้นใช้เองระหว่างปี กับมูลค่าสินทรัพย์ถาวรปลายงวด และมูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่ขายระหว่างปี

12) ค่าเสื่อมราคา

หมายถึง มูลค่าที่เสื่อมสิ้นไปของสินทรัพย์ถาวรตามระยะเวลาการใช้งานในระหว่างปี 2544

13) มูลค่าเพิ่ม

คำนวณโดย : มูลค่าเพิ่ม = รายรับ - ค่าใช้จ่าย

รายรับ = รายรับทั้งสิ้นของสถานประกอบการ

หัก รายรับจากการให้เช่าที่ดิน

เงินปันผลรับ

ดอกเบี้ยรับ

กำไรจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนฯ

บวก ส่วนเปลี่ยนแปลงของสินค้าและวัสดุประกอบคงเหลือ

ค่าใช้จ่าย = ค่าซื้อสินค้าเพื่อการจำหน่าย และ/หรือ ให้บริการ

บวก ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการดำเนินกิจการ

หัก ค่าเช่าที่ดิน

ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร

ดอกเบี้ยจ่าย

ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนฯ

หนี้สูญ

ภาษีมูลค่าเพิ่มสุทธิ

ค่าภาษีอื่น ๆ

.....

CHAPTER 1 INTRODUCTION

1.1 Objective

The National Statistical Office conducted the 2002 Business Trade and Services Survey in order to collect basic information on business establishments, such as number of business establishments, type and size of establishments, number of workers and their remuneration, value of goods purchased, operating expenses, receipts, inventory and values of fixed assets etc.

Such data would be useful in policy formulating and economic development planning for the government sector as well as in decision making and project expanding for the private sectors in both regional and country levels.

1.2 Scope and Coverage of the Survey

This survey covered business establishments with 1 person engaged or more in Bangkok, Pattaya municipal areas and non – municipal areas, forming as subdistrict administration organization, throughout the country which engaged in the activities under some categories, i.e. G, H, K and O of the International Standard Industrial Classification of All Economic Activities (ISIC; Revision 3). The arrangement of the ISIC structure is as follows;

Division	is the largest group identified by the first two digits code. There are 11 divisions, ranging from i.e. 50-52, 55, 70 - 74, 92 - 93
Class	is the smallest groups of business identified by four digits code. There are altogether 73 classes but some classes were grouped together therefore, there are totally 53 classes presented in the report.

1.3 Reference Period

All information collected refers to the operation period of establishment during January 1 to December 31, 2001.

1.4 Concepts and Definitions

1) Business trade and services establishments

Refer to establishments which engaged in wholesale trade, retail trade, selling prepared food for immediate consumption and provision on a fee basis of lodging and camping facilities as well as in services, such as rendering in letting or operating real estate, in business services and in other business services.

2) Form of Legal Organization

(1) *Individual proprietor* refers to a privately - owned establishment or an establishment owned by or organized in the form of partnership, but not register.

(2) *Juristic partnership* refers to an establishment which is legally registered by at least 2 persons who were bound together to form and share their responsibilities in a business.

(3) *Company limited or public company limited*

Company limited refers to an establishment which was established and legally registered by an initiative group of at least 7 persons.

Public company limited refer to an establishment which was established and legally registered by an initiative group of at least 15 persons.

(4) *Government or state enterprise* refer to an establishment which entirely owned by the government or more than 50 percent of its shares belonged to the government.

(5) *Cooperatives* refer to an establishment which was organized on cooperative lines and registered under the Cooperation Act. with an initiative group of not less than 10 persons.

(6) *Others* refer to establishments other than those mentioned earlier, such as associations, societies, clubs, etc.

3) Form of Economic Organization

(1) *Single unit* refers to an establishment which was not a branch of any establishment or which had no branch or subsidiary.

(2) *Head office* is a head quarter establishment which owned or controlled their branches or subsidiary units.

(3) *Branch or subsidiary* refer to an establishment which was a branch or a subsidiary of another establishment which was a head office.

4) Persons Engaged

Refer to persons who worked in or for the establishment, including working proprietors, active business partners, unpaid workers and workers permanently worked outside the establishment, such as sales agents, repair and maintenance. Excluded are managers or directors paid solely for their attendance at meeting of the board of director, persons from other establishments working at this establishment and homeworkers. Persons engaged are classified as follows:

(1) *Unpaid workers* refer to the owners or business partners who managed or participated in the management of the establishment but received no wages/salaries and persons living in the household of the owners or partners, or any other persons, who were working for the establishment at least 20 hours a week without regular pay.

(2) *Employees* refer to persons engaged in sale, services rendered or other related activities, either inside or outside the establishment and received regular wages or salaries such as salesmen , clerks , book-keeper.

5) Remuneration

(1) *Wages/salaries* refer to all payments paid to the employees during January - December 2001, whether they were paid by monthly, weekly, daily, hourly or piece-work basis.

(2) *Overtime, bonus, special payment, cost of living allowance and commission* refer to payments paid to employees rather than wages/salaries.

(3) *Fringe benefits* refer to payments in addition to wages or salaries paid to employees such as food, beverages, lodgings, rent, medical care, transportation recreational and entertainment services etc. Payments might be in cash or in kind.

(4) *Employer's contribution to social security* refer to all payments made by employers in respect of their employees, to social security schemes for the benefits received by the employees, in respect of absence from work during employment, injury, accident disability, maternity and death. Those contributions are, for example, social security fund, additional social security insurance workmen's compensation fund and health insurance etc.

6) Total Expenses

This refers to the amount paid for sales or rendering services during January - December 2001, which are as follows;

(1) *Value of goods purchased for sales or rendering services*

This refers to the total value of goods, and components purchased, including taxes and other expenses related to the purchase.

(2) *Other operating expenses*

This refers to other expenses in running the business rather than value of goods and components purchased for sales or rendering services and remuneration. It includes amounts paid for rent on land and on fixed assets, maintenance of fixed assets, fuels, electricity, water supply and other taxes and **other expenses** such as postal, telegram, telephone, stationery, accountancy, interest paid, losses of currency exchange, bad debt, advertising, insurance premium etc.

7) Value of Stocks

This refers to the value of goods and components owned by the establishment, regardless of where they were kept.

(1) *Value of stocks at the beginning of the year* refer to the value of goods and components as of January 1, 2001.

(2) *Value of stocks at the end of the year* refer to the value of goods and components as of December 31, 2001.

8) Change in value of stocks

Refer to the difference between the value of stocks at the end of the year 2001, and at the beginning of the year 2001 (value at the end - value at the beginning of the year)

9) Total Receipts

Refer to the total amount received for operating the business in 2001, such as receipts for sales of goods, for hotels and restaurants, for rendering services and commission, irrespective of time or method of payment. Hire - purchase or installment contracts and value of goods sold by other establishments are included, as well as receipts for rent on land and on fixed assets, dividend, interest, gains from currency exchange and others. Excluded are goods for sales on the account of others and the discount given to customers.

10) Book Value of Fixed Assets

Refer to the net value of fixed assets after deducting the accumulated depreciation at the end of the year 2001. Fixed Assets are land, building, machinery and equipments, vehicles and office appliances etc. Included are major additions, alternations and improvements to fixed assets during the year in order to extend their normal life or raise their productivity.

11) Gross Addition to Fixed Assets

This refers to the difference between the sum of the value of new and used fixed assets acquired during the year 2001 and the value of sales of fixed assets.

12) Depreciation

This refers to a decrease in the value of fixed assets through normal wear and tear.

13) Value Added

The value added is computed as follows;

Value added = Receipts - Expenditure

Receipts = Total receipts of establishments

Minus Receipts for rent on land

Dividend

Interest and gains from currency exchange

Plus Change in value of stocks

Expenditure = Value of goods and components purchased for sales or rendering services

Plus Other operating expenses

Minus Rent on land

Depreciation of fixed assets

Interest paid

losses of currency exchange

Bad debt and value added tax

Other taxes
